

Skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter 2012

Preliminära uppgifter för riket

Production of cereal crops, dried pulses and oilseed crops in 2012

Preliminary results for the whole country

I korta drag

Spannmålsskörden något större än föregående år

Totalskörden av spannmål beräknas uppgå till 5,1 miljoner ton under 2012. Jämfört med förra årets spannmålsskörd är årets skörd 10 % högre och den är 4 % högre än genomsnittet för de fem senaste åren. Totalskörden når dock inte upp till de nivåer som har prognostiserats tidigare under året. På en del håll har höga spannmålsskörden kunnat bärgas, men utdragna perioder av regnväder medförde att betydande arealer inte kunde skördas alls. Resultaten är fortfarande osäkra eftersom fullständiga uppgifter inte kunnat lämnas från alla utvalda jordbruksföretag.

Höstrapsen gav rekordhög avkastning

Totalskörden av raps och rybs beräknas till 325 400 ton, vilket är 30 % mer än förra årets resultat och den högsta totalskörden på 19 år. Hektarskörden av höstraps har preliminärt beräknats till 3 750 kg/ha, vilket är den högsta som hittills redovisats på riksnivå.

Hög avkastning och fortsatt ökad odling av åkerbönor

Odlingen av åkerbönor ökade i år för femte året i rad och skörden per hektar tangerar rekordnivån från år 2009. Totalskörden av åkerbönor beräknas preliminärt till 56 500 ton och totalskörden av ärter beräknas till 33 800 ton.

En alltför regnig höst försämrade skörderesultatet

Den milda vintern gynnade de höstsådda grödorna som överlag har gett höga skördenivåer. Vårbruket blev på en del håll sent. Regn efter sådden ledde på vissa håll till skorpbildning och ibland behövde fälten sås om. Sommaren var sval och regnrik. Det blev många regndagar även när grödorna skulle skördas och skörden kunde inte alltid bärgas eftersom marken inte bar tröskorna.

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 15 november 2012.

URN:NBN:SE:SCB-2012-JO19SM1201_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Hektarskördarna jämfört med genomsnitten för de fem senaste åren och normskördarna	4
Totalskördarna jämfört med genomsnitten för de fem senaste åren	6
Totalskörden av spannmål runt 5,1 miljoner ton	6
Totalskörden av ärter minskade	7
Odlingen av åkerbönor fortsätter att öka	7
Rekordhög avkastning av höstraps	7
Högsta totalskörden av raps och rybs sedan år 1993	7
Totalskörden av oljelin halverad jämfört med 2011	8
Odlingsbetingelser	8
Obärgade arealer	8
Kommentarer till tabellerna	8
Tabeller	10
1. Höstvet. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	10
2. Vårvet. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	10
3. Höstråg. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	10
4. Höstkorn. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	11
5. Vårkorn. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	11
6. Havre. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	11
7. Rågvete. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	12
8. Blandsäd. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	12
9. Ärt. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	12
10. Åkerbönor. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	13
11. Höstraps. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	13
12. Vårhaps. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	13
13. Höstrybs. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	14
14. Vårrys. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	14
15. Oljelin. Skörd 2012. Preliminära uppgifter	14
Fakta om statistiken	15
Detta omfattar statistiken	15
Definitioner och förklaringar	15
Så görs statistiken	15
Statistikens tillförlitlighet	16
Bra att veta	17
Annan statistik	17
In English	18
Summary	18
List of tables	19

List of terms

19

Statistiken med kommentarer

I detta Statistiska meddelande redovisas preliminära uppgifter på riksnivå om 2012 års skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter. Statistiken baseras på en rikstäckande undersökning där cirka 1 000 lantbrukare tillfrågats om skördeutfallet. Resultaten är något mer osäkra än normalt eftersom fullständiga uppgifter inte har kunnat lämnas från alla utvalda jordbruksföretag, på grund av att regnväder försenade skördarbetet. Preliminära uppgifter för län och produktionsområden kommer att publiceras i mitten av december. Resultaten baseras då på uppgifter från drygt 4 000 lantbrukare. Slutliga resultat för 2012 kommer att redovisas under våren 2013. Skördestatistiken baseras normalt på underlag från alla odlingsformer som förekommer i landet. Under våren 2013 redovisas också skörderesultat för ekologisk respektive konventionell odling.

Hektarskördarna jämfört med genomsnittet för de fem senaste åren och normskördarna

I tablå A redovisas preliminära hektarskördar för 2012, samt femårsgenomsnitt och normskördar för de aktuella grödorna. Normskördarna är beräknade utifrån en tidsserie av tidigare års hektarskördar och en trendfaktor. Se vidare under ”Bra att veta”. Åkerbönor har ingått i skördestatistiken sedan år 2004. För åkerbönor saknas därmed den långa tidsserie av hektarskördar som behövs för att beräkna en normskörd. Högt medelfel innebär att uppgiften är osäker.

Tablå A. Hektarskördar 2012. Preliminära uppgifter för riket

Gröda	Hektarskörd 2012, kg/hektar ¹⁾	Medelfel, %	Femårsgenomsnitt, kg/hektar ¹⁾	Normskörd, kg/hektar ¹⁾
Höstvete	6 810	1,3	6 100	6 225
Vårvete	4 390	2,5	4 220	4 228
Höstråg	6 070	3,6	5 570	5 701
Höstkorn	6 990	3,4	5 150	5 387
Vårkorn	4 540	1,9	4 300	4 298
Havre	3 920	3,2	3 900	3 949
Rågvete	5 720	3,2	4 880	4 981
Blandsäd	2 730	7,5	3 160	3 214
Ärter	2 660	5,8	2 730	2 766
Åkerbönor	3 110	8,3	2 660	-
Höstraps	3 750	1,7	3 220	3 551
Vårrops	1 950	2,5	1 870	1 983
Oljelin	1 190	10,4	1 560	1 863

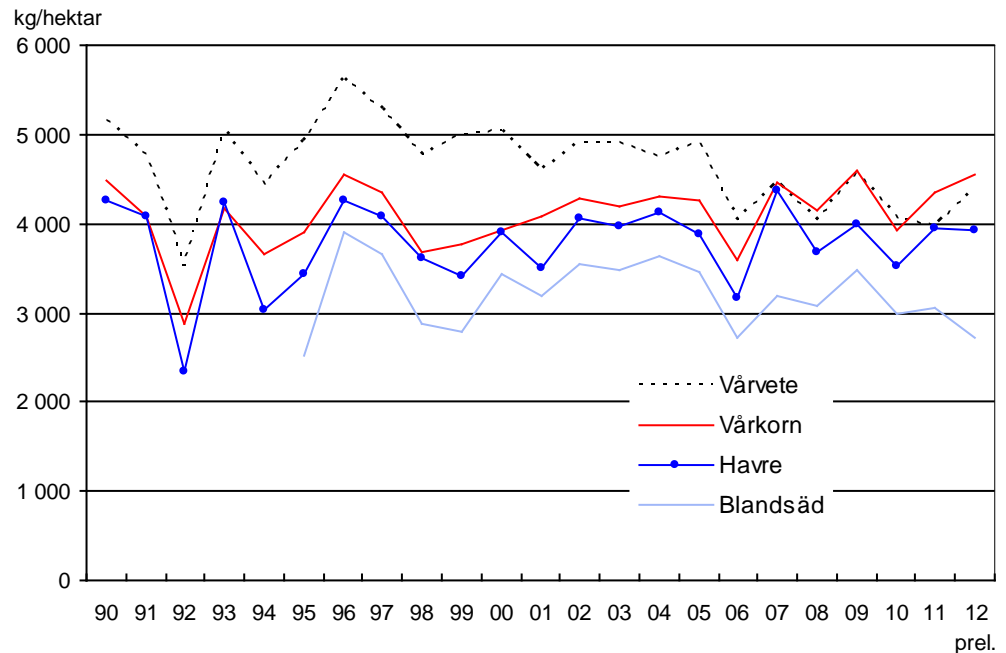
1) Vattenhalt: 14,0 % för spannmål, 15,0 % för trindsäd och 9,0 % för oljeväxter.

För flertalet av grödorna är årets hektarskördar på riksnivå högre än både normskörden och femårsgenomsnittet för respektive gröda. Det gäller dock inte havre och blandsäd som i stor utsträckning odlas i de västra och norra delarna av landet, som drabbats värst av de stora regnmängderna.

I figur A redovisas en tidsserie med hektarskördar för de vårsådda spannmålsgrödorna. Under de två åren 1992 och 2006 var det sommartorka som drog ner skördenivåerna. Vårvete, havre och blandsäd är grödor med hög andel ekologisk odling, vilket under senare år medfört en något lägre genomsnittlig skördenivå för dessa grödor. Skördenivåer för konventionellt odlade arealer redovisas i ett

Statistiskt meddelande benämnt ”Skörd för ekologisk och konventionell odling” (JO 16 SM 1202).

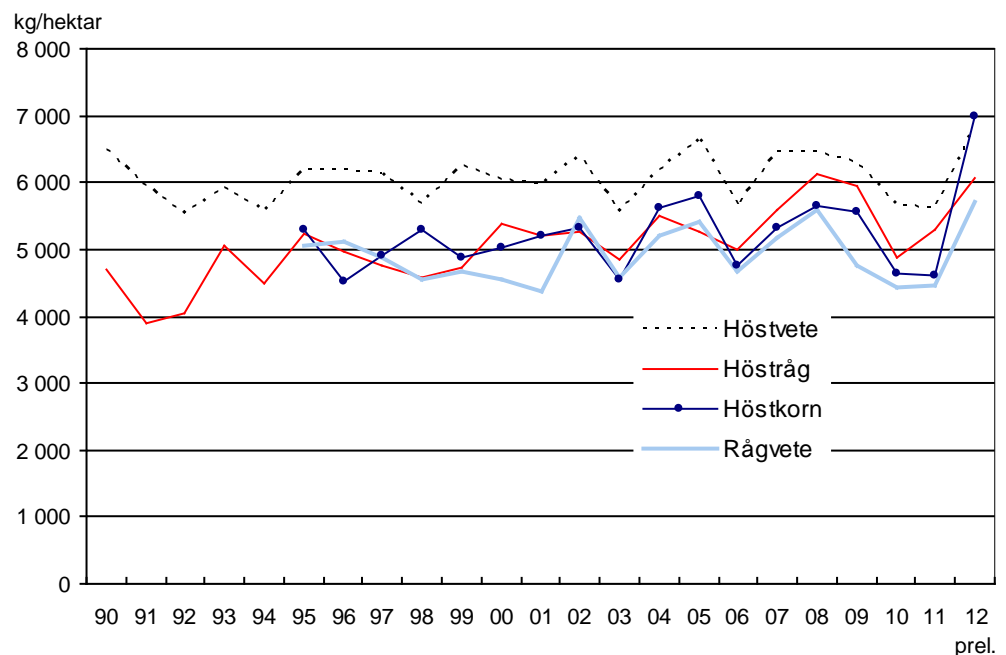
Figur A. Hektarskördar av vårsådda spannmålsgrödor 1990–2012

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

Enligt figur B är det tydligt att hektarskördarna för de höstsådda grödorna är högre än vad de varit under de närmast föregående åren. Höstvete uppvisar en hektarskörd i nivå med rekordåret 2005. För de mindre frekventa grödorna höstråg och rågvete är denna preliminära statistik osäker. Höstkornskörden baseras på ännu färre jordbruksföretag och därmed är resultatet än mer osäkert. En anledning till den höga hektarskörderna kan vara att höstkorn gynnats av den milda vintern. Höstkorn odlas också främst i de södra och sydöstra delarna av landet, som inte drabbats lika hårt av höstregnen som de övriga delarna av landet.

Figur B. Hektarskördar av höstsådda spannmålsgrödor 1990–2012

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

Totalskördarna jämfört med genomsnittet för de fem senaste åren

I tablå B redovisas preliminära totalskördar för de grödor som ingår i undersökningen. Medelfelet är ett mått på de beräknade resultatens osäkerhet – ju högre medelfel desto osäkrare uppgift. Se vidare under ”Statistikens tillförlitlighet”. I tablå B redovisas även de procentuella skillnaderna mellan 2012 års totalskördar och motsvarande genomsnitt för de fem senaste åren. Stora procentuella skillnader beror ofta på att den odlade arealen har ökat eller minskat. Vårvete, vårraps och åkerbönor är exempel på grödor med ökad odlingsareal jämfört med genomsnittet för den föregående femårsperioden. Rågvete och ärter har istället haft en minskad odlingsareal.

Tablå B. Totalskördar 2012. Preliminära uppgifter för riket

Gröda	Total skörd 2012 ton ¹⁾	Medelfel, %	Femårsgenomsnitt, ton ¹⁾	Skillnad, %
Höstvete	1 951 300	1,3	1 998 300	-2
Vårvete	365 500	2,5	222 800	+64
Höstråg	133 700	3,6	153 800	-13
Höstkorn	64 600	3,4	70 000	-8
Vårkorn	1 634 900	2,0	1 416 600	+15
Havre	758 000	3,3	741 100	+2
Rågvete	135 700	3,4	213 800	-37
Blandsäd	45 900	15,2	64 600	-29
Spannmål, totalt	5 089 600	1,4	4 881 000	+4
Ärter	33 800	5,9	42 600	-21
Åkerbönor	56 500	8,3	27 000	+109
Höstraps	234 500	1,7	199 100	+18
Vårraps	86 600	2,5	58 800	+47
Raps/rybs, totalt²⁾	325 400	1,8	262 100	+24
Oljelin	10 600	10,4	15 500	-32

1) Vattenhalt: 14,0 % för spannmål, 15,0 % för trindsäd och 9,0 % för oljeväxter.

2) Innefattar även skörd av höstrybs och vårrybs.

Totalskörden av spannmål runt 5,1 miljoner ton

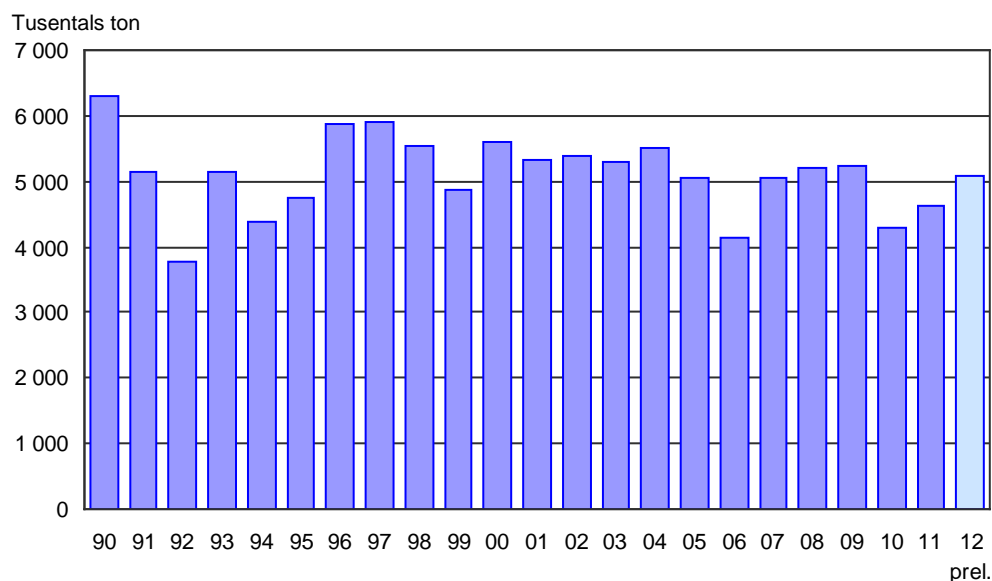
Totalt för riket beräknas spannmålsskörden preliminärt till 5,1 miljoner ton. Den är 10 % högre än totalskörden för 2011 och 4 % högre än genomsnittet för de fem senaste åren. Under augusti fanns det prognoser på totala spannmålsskördar om 5,4 miljoner ton, men de nu preliminära resultaten, som bygger på uppgifter från utvalda lantbrukare, ligger på en betydligt lägre nivå. I figur C redovisas hur den totala spannmålsskörden har varierat sedan år 1990.

Den totala odlade spannmålsarealen är på samma nivå som förra året, men fördelningen mellan höstsådda och vårsådda grödor har ändrats. De vårsådda grödorna vårvete, vårkorn och havre ökade medan arealerna med höstvete, höstråg och höstkorn minskade jämfört med föregående år. Denna omfördelning från högavkastande till lågavkastande grödor leder i sig till en minskning av den totala spannmålsskörden.

Totalskörden av höstvete beräknas preliminärt till närmare 2 miljoner ton, vilket motsvarar 38 % av den totala spannmålsskörden. Höstvetearalen minskade med 18 % jämfört med 2011, men totalskörden var i nivå med förra årets skörd eftersom hektarskörden blev drygt 20 % högre än föregående år.

Totalskörden av blandsäd beräknas till 45 900 ton. De redovisade skördeuppgifterna för blandsäd innefattar stråsådesblandningar och stråsåd/baljväxtblandningar. Arealer som skördats som grönfoder har frånräknats.

Figur C. Spannmål. Totalskördar 1990–2012

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

Totalskörden för 2012 innefattar inte skörden av tröskad majs, som det ännu inte finns uppgifter om eftersom grödan skördas sent. Skörden av tröskad majs ingår i totalskörden för 2007–2011 och har under de aktuella åren varierat mellan 6 000 – 16 000 ton.

Totalskörden av ärtor minskade

Den totala ärtskörden beräknas till 33 800 ton enligt denna preliminära beräkning. Det motsvarar en minskning med 21 % jämfört med 2011. Odlingen av ärtor minskade med 20 %. Skörden per hektar var i nivå med förra årets resultat.

Odlingen av åkerbönor fortsätter att öka

Åkerbönona gav preliminärt en totalskörd på 56 500 ton, vilket motsvarar en ökning med 7 % jämfört med förra året. Avkastningen per hektar var i år liksom förra året i samma storleksordning som rekordnivån från år 2009. Odlingen av åkerbönor ökade med 14 % under 2012 och uppgår nu till drygt 18 000 hektar, vilket är 43 % mer än ärtodlingsarealen.

Rekordhög avkastning av höstraps

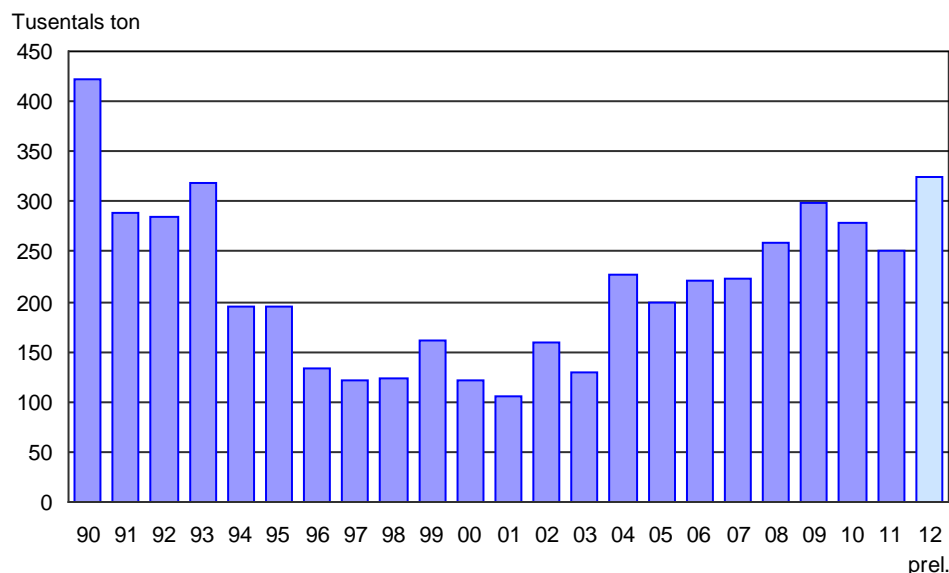
Hektarskörden av höstraps har preliminärt beräknats till 3 750 kg/ha, vilket är den högsta som hittills redovisats på riksnivå. Odlingen av höstraps ökade med 10 % och avkastningen ökade med hela 22 % jämfört med förra året. Uppemot hälften av höstrapsarealen finns i Skåne län, där förhållandena var mycket gynnsamma för grödan under 2012. Hektarskörden av vårraps var nära nog på samma nivå som föregående års skördeutfall per hektar, men arealen ökade med 23 %.

Högsta totalskörden av raps och rybs sedan år 1993

Totalskörden av raps och rybs beräknas preliminärt till 325 400 ton. Det är den högsta totalskörden på 19 år. Jämfört med förra årets totalskörd är det en ökning med 30 %, och jämfört med femårsgenomsnittet en ökning med 24 %.

I figur D redovisas hur den totala raps- och rybsskörden har varierat sedan år 1990. Statistiken om totalskördar för åren 1993–1994 är osäker eftersom det är oklart om den är heltäckande. År 2004 var det mycket höga skördar per hektar av raps och rybs.

Figur D. Raps och rybs. Totalskördar 1990-2012

Anm. Vattenhalt 9,0 procent.

Totalskörden av oljelin halverad jämfört med 2011

Den totala skörden av oljelin har beräknats till 10 600 ton, vilket är knappt hälften jämfört med förra årets totalskörd. Odlingsarealen har pendlat upp och ner under 2000-talet. Årets oljelinareal var nästan 40 % lägre än fjolårets. Avkastningen per hektar var 24 % lägre. Oljelin mognar sent och förhållandevis stora arealer förblev obärgade.

Odlingsbetingelser

Inför höstsådden förra hösten kom det mycket regn, särskilt i de sydvästra delarna av landet. En del av den planerade sådden blev därför inte av. Senhösten och vintern var däremot torrare och varmare än normalt, och övervintringen av de höstsådda grödorna blev överlag god. Vårsådden kom igång tidigt. Efterföljande regn medförde dock skorpbildning och även försenad vårsådd på vissa håll. En del lantbrukare har rapporterat om omsådd på grund av dålig uppkomst. Sommaren blev sval och regnig vilket ledde till en god utveckling och tillväxt av grödorna. Det regniga vädret fortsatte även under sensommaren och hösten vilket försvårade och försenade skörden på många håll i landet. Många lantbrukare har angett problem med bärigheten som orsak till att arealer har fått lämnats oskördade.

Obärgade arealer

Av den totala spannmålsarealen beräknas preliminärt drygt 3 % vara oskördad. Bland spannmålsgrödorna är det framförallt blandsäd, vårkorn och havre som har stora obärgade arealer. Av ärterna blev omkring 7 % av arealen oskördad och andelen obärgad areal av åkerbönor har beräknats till cirka 14 %. Av oljelinarealen var mer än en femtedel oskördad när underlaget för denna preliminära statistik togs fram. Uppgifterna om andelen obärgad areal är mycket osäkra.

Kommentarer till tabellerna

Dessa preliminära resultat redovisas endast på riksnivå. I tabellerna redovisas antal företag som varit underlag för beräkningarna, bärgad skörd per hektar,

medelfel för hektarskörd, grödareal, total skörd samt medelfel för den totala skörden. För jämförelse med tidigare år redovisas slutliga resultat för de närmast föregående åren. Förekomst av obärgade arealer gör att hektarskörd och totalskörd blir lägre för den aktuella grödan.

Medelfelet är ett mått på den beräknade skördens osäkerhet. Ju högre medelfelet är desto mer osäker är den aktuella uppgiften. Denna preliminära beräkning för år 2012 baseras på ett mindre antal jordbruksföretag än de slutliga resultaten för åren 2007–2011. Som en följd är medelfelen för de preliminära uppgifterna avseende 2012 ofta högre än medelfelen för motsvarande uppgifter gällande 2007–2011. Se vidare under rubriken ”Statistikens tillförlitlighet”.

För att undvika redovisning av alltför osäkra resultat krävs att redovisad hektarskörd grundar sig på uppgifter från minst 20 företag. Vid färre företag ersätts skördeuppgiften i tabellen med två prickar (..).

Grödarealerna baseras på den preliminära statistiken om jordbruksmarkens användning som publicerades i juni (JO 10 SM 1202) och som grundar sig på uppgifter från Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd. De grödarealer som redovisas i föreliggande Statistiska meddelande har dock minskats med arealer skördade som grönfoder. Se vidare under avsnittet ”Så görs statistiken”.

Tabeller

1. Höstvet. Skörd 2012. Preliminära uppgifter

Hektarskörd, areal och totalskörd

1. Winter wheat. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	491	6 810	1,3	286 400	1 951 300	1,3
2011 ²⁾	2 320	5 630	0,6	349 500	1 965 800	0,6
2010	2 222	5 660	0,5	330 760	1 873 100	0,5
2009	2 237	6 310	0,5	326 330	2 060 100	0,5
2008	2 244	6 440	0,5	311 470	2 004 600	0,5
2007	2 223	6 460	0,4	322 990	2 087 800	0,4

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

2. Vårvet. Skörd 2012. Preliminära uppgifter

Hektarskörd, areal och totalskörd

2. Spring wheat. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	272	4 390	2,5	83 260	365 500	2,5
2011 ²⁾	1 069	3 980	1,4	65 560	260 900	1,5
2010	1 012	4 070	0,8	66 370	269 900	1,0
2009	773	4 570	1,2	47 710	217 800	1,2
2008	828	4 030	1,1	49 070	197 600	1,2
2007	672	4 470	1,3	37 530	167 900	1,5

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

3. Höstråg. Skörd 2012. Preliminära uppgifter

Hektarskörd, areal och totalskörd

3. Winter rye. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	111	6 070	3,6	22 030	133 700	3,6
2011 ²⁾	432	5 290	1,6	23 920	126 500	1,7
2010	411	4 870	1,7	24 140	117 600	1,7
2009	563	5 960	1,2	36 620	218 400	1,2
2008	512	6 140	1,2	27 510	168 800	1,2
2007	425	5 580	1,2	24 660	137 600	1,2

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

4. Höstkorn. Skörd 2012. Preliminära uppgifter**Hektarskörd, areal och totalskörd**

4. Winter barley. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	51	6 990	3,4	9 240	64 600	3,4
2011 ²⁾	283	4 600	1,7	14 180	65 200	1,8
2010	319	4 640	1,7	17 530	81 200	2,0
2009	367	5 570	1,6	18 160	101 100	1,6
2008	232	5 640	1,6	10 350	58 400	1,6
2007	184	5 320	2,0	8 270	44 000	2,0

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

5. Vårkorn. Skörd 2012. Preliminära uppgifter**Hektarskörd, areal och totalskörd**

5. Spring barley. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	666	4 540	1,9	359 930	1 634 900	2,0
2011 ²⁾	2 593	4 350	0,7	308 840	1 343 900	0,7
2010	2 494	3 930	0,7	292 760	1 151 100	0,8
2009	2 663	4 600	0,6	343 590	1 579 800	0,7
2008	2 883	4 150	0,6	389 010	1 613 200	0,6
2007	2 549	4 460	0,6	312 650	1 395 000	0,7

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

6. Havre. Skörd 2012. Preliminära uppgifter**Hektarskörd, areal och totalskörd**

6. Oats. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	438	3 920	3,2	193 520	758 000	3,3
2011 ²⁾	1 810	3 940	1,1	175 560	692 000	1,2
2010	1 677	3 530	1,3	158 260	559 300	1,5
2009	1 851	4 000	1,2	186 110	744 200	1,4
2008	2 118	3 680	1,0	222 530	820 000	1,1
2007	2 053	4 370	0,9	203 470	889 800	1,0

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

7. Rågvete. Skörd 2012. Preliminära uppgifter Hektarskörd, areal och totalskörd

7. Triticale. Harvest in 2012. Preliminary results
Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	107	5 720	3,2	23 710	135 700	3,4
2011 ²⁾	476	4 460	1,8	24 020	107 200	1,9
2010	653	4 420	1,4	35 910	158 700	1,4
2009	861	4 750	1,2	53 190	252 700	1,3
2008	942	5 600	0,9	48 900	274 100	0,9
2007	963	5 160	0,9	53 550	276 100	0,9

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

8. Blandsäd. Skörd 2012. Preliminära uppgifter Hektarskörd, areal och totalskörd

8. Mixed grain. Harvest in 2012. Preliminary results
Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	60	2 730	7,5	16 830	45 900	15,2
2011 ²⁾	330	3 060	2,4	22 720	68 900	4,6
2010	357	2 990	2,6	22 980	68 600	5,0
2009	261	3 480	2,2	19 450	67 800	6,1
2008	291	3 080	2,6	18 890	58 300	5,2
2007	289	3 180	2,5	18 700	59 400	5,7

Anm. Vattenhalt 14,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

9. Ärtor. Skörd 2012. Preliminära uppgifter Hektarskörd, areal och totalskörd

9. Peas. Harvest in 2012. Preliminary results
Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	93	2 660	5,8	12 710	33 800	5,9
2011 ²⁾	469	2 690	1,8	15 890	42 800	1,9
2010	612	2 390	1,6	22 600	54 000	1,6
2009	500	3 000	1,5	16 300	48 900	1,6
2008	363	2 720	2,1	10 710	29 100	2,4
2007	419	2 850	1,7	13 340	38 000	1,8

Anm. Vattenhalt 15,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

10. Åkerbönor. Skörd 2012. Preliminära uppgifter Hektarskörd, areal och totalskörd

10. Field beans. Harvest in 2012. Preliminary results
Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	76	3 110	8,3	18 130	56 500	8,3
2011 ²⁾	278	3 330	1,8	15 920	53 000	1,9
2010	233	2 380	2,8	13 050	31 100	2,9
2009	137	3 280	2,3	7 970	26 100	2,4
2008	124	2 190	5,2	6 280	13 700	5,2
2007	115	2 100	4,3	5 360	11 300	4,4

Anm. Vattenhalt 15,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

11. Höstraps. Skörd 2012. Preliminära uppgifter Hektarskörd, areal och totalskörd

11. Winter rape. Harvest in 2012. Preliminary results
Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	242	3 750	1,7	62 480	234 500	1,7
2011 ²⁾	950	3 070	0,8	56 590	173 500	0,8
2010	1 109	3 090	0,6	71 820	222 100	0,6
2009	1 026	3 540	0,7	67 800	240 300	0,7
2008	1 142	3 340	0,7	61 850	206 300	0,7
2007	1 019	3 040	0,7	50 330	153 100	0,7

Anm. Vattenhalt 9,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

12. Vårrops. Skörd 2012. Preliminära uppgifter Hektarskörd, areal och totalskörd

12. Spring rape. Harvest in 2012. Preliminary results
Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	219	1 950	2,5	44 430	86 600	2,5
2011 ²⁾	820	2 050	0,8	36 110	74 000	0,8
2010	728	1 520	1,0	35 680	54 100	1,0
2009	649	1 880	1,0	29 220	54 900	1,0
2008	618	1 980	1,0	34 330	48 200	1,0
2007	729	1 910	0,8	32 980	63 000	0,8

Anm. Vattenhalt 9,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

13. Höstrybs. Skörd 2012. Preliminära uppgifter**Hektarskörd, areal och totalskörd**

13. Winter turnip rape. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	4	..	..	800	..	..
2011 ²⁾	17	..	..	400	..	..
2010	20	1 840	7,1	490	900	7,1
2009	14	..	..	280	..	..
2008	38	1 720	6,8	830	1 400	6,8
2007	43	1 740	5,6	1 120	1 900	5,6

Anm. Vattenhalt 9,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (..).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

14. Vårtrybs. Skörd 2012. Preliminära uppgifter**Hektarskörd, areal och totalskörd**

14. Spring turnip rape. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	18	..	..	2 100	..	..
2011 ²⁾	63	1 340	5,5	1 710	2 300	6,4
2010	75	1 130	4,4	2 210	2 500	4,4
2009	72	1 320	3,7	2 140	2 800	3,7
2008	96	1 440	3,1	2 450	3 500	3,1
2007	99	1 330	5,4	3 300	4 400	5,4

Anm. Vattenhalt 9,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (..).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

15. Oljelin. Skörd 2012. Preliminära uppgifter**Hektarskörd, areal och totalskörd**

15. Oil flax. Harvest in 2012. Preliminary results

Yield per hectare, crop area and total production

Riket	Antal företag ¹⁾	Hektar- skörd, kg/ha	Medel- fel, %	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton	Medel- fel, %
2012	44	1 190	10,4	8 970	10 600	10,4
2011 ²⁾	292	1 570	1,4	14 620	23 000	1,6
2010	383	1 250	1,5	18 960	23 600	1,7
2009	215	1 900	1,2	9 910	18 900	1,3
2008	82	1 520	2,9	3 530	5 400	2,9
2007	113	1 560	3,3	4 320	6 700	3,3

Anm. Vattenhalt 9,0 %.

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (..).

2) För åren 2007-2011 redovisas slutlig statistik.

3) Areal skördad som grönfoder ingår inte.

Fakta om statistiken

Sedan lång tid tillbaka har i Sverige varje år uppskattningar av skördar inom jordbruket redovisats. Skördeuppskattningar enligt den s.k. objektiva metoden infördes i början av 1960-talet, genomfördes av SCB och utformades då främst för skördeskadeskyddets behov av statistik som beräkningsunderlag. Därigenom uppfylldes i huvudsak även andra behov av skördestatistik. Det statliga skördeskadeskyddet upphörde efter 1987 års skörd då ansvaret övertogs av Lantbrukarnas riksförbund (LRF). När även detta skydd avvecklades 1995 åtog sig staten ett övergripande ansvar för skördeskador av naturkatastrofkaraktär.

Under andra hälften av 1990-talet förändrades undersökningsmetoderna och den s.k. objektiva metoden med provtagningar i fält upphörde. För spannmål, trindsäd och oljeväxter baseras skördestatistiken fr.o.m. 1998 på insamling av uppgifter från jordbrukarna.

Denna statistik är delvis EU-reglerad då vissa uppgifter om skördar ska redovisas till EU enligt Europaparlamentets och Rådets förordning (EEG) nr 543/2009 av den 18 juni 2009 om skördestatistik.

Detta omfattar statistiken

Definitioner och förklaringar

Den population, som den preliminära skördestatistiken ska belysa, utgörs av jordbruksföretag med odling av spannmål, trindsäd eller oljeväxter under 2012.

Skördestatistiken baseras på urvalsundersökningar med jordbruksföretag som undersökningsenheter. Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjurskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

För riket totalt redovisas i detta Statistiska meddelande följande huvudvariabler:

- Odlad areal (hektar)
- Totalskörd (ton)
- Hektarskörd (kg/ha)

När hektarskörden beräknas ingår eventuell obärgad areal i skattningen. Stora obärgade arealer sänker därmed den skattade hektarskörden. Ingen redovisning av hektarskörd per skördad areal görs.

Uppgifter redovisas för grödorna höstvetete (inklusive dinkelvetete), vårvete, råg, höstkorn, vårkorn, havre, rågvete, blandsäd till mognad, ärter till mognad, åkerbönor till mognad, höstraps, vårraps och oljelin.

I grödgruppen trindsäd ingår ärter och åkerbönor för skörd av mogen gröda. Med trindsäd menas baljväxter som odlas för frönas skull till mogen skörd. Med ärter avses kokärter och foderärter (ej konservärter). Med blandsäd avses stråsådesblandningar och stråsåd/baljväxtblandningar för skörd av mogen gröda. Med grönfoder avses skörd av hela växten som grovfoder.

Grödor som odlats för produktion av energi ingår i de redovisade kvantiteterna.

Så görs statistiken

Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbase-
rade stöd. Urvalet drogs bland de jordbruksföretag som år 2012 brukade mer än fem hektar åkermark. Här ingår både ekologiskt och konventionellt odlade arealer.

Datainsamlingen sker genom att jordbrukarna lämnar sina skördeuppgifter på en särskild internetsida eller genom telefonintervjuer utförda av SCB:s intervjuare. Efter avslutad skörd får uttagna jordbruksföretag ett brev med ett personligt lösenord till en egen internetsida. Jordbrukare som inte svarar via internet kontaktas per telefon.

Från varje jordbruksföretag insamlas information om total bärgad kvantitet av varje gröda och dess vattenhalt. För spannmål omräknas de tröskade kvantiteterna till 14,0 % vattenhalt. För trindsäd görs omräkning till 15,0 % vattenhalt och för oljeväxter till 9,0 %.

Med ledning av varje företags redovisade grödarealer beräknas företagets hektarskörd för varje gröda. Arealuppgifterna är i regel desamma som lantbrukaren lämnat i sin ansökan om arealersättning tidigare under året. På basis av skattade hektarskördar per redovisningsområde och aktuella grödarealer beräknas totala skördar. Vid den preliminära beräkningen av totalskördar används preliminära grödarealer från det Statistiska meddelandet om jordbruksmarkens användning 2012, vilket baseras på stödansökningar. De grödarealer som redovisas i föreliggande Statistiska meddelande har dock minskats med arealer skördade som grönfoder.

Statistikens tillförlitlighet

I dessa undersökningar kan det förekomma urvalsfel, bortfallsfel, täckningsfel, mätfel och bearbetningsfel. Av dessa fel torde i första hand urvalsfelen, men till viss del även mätfelen, påverka tillförlitligheten i statistiken. Tillförlitligheten redovisas kvantitativt enbart genom precisionen (relativa medelfelet) i skattningarna, som främst avspeglar urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom mätfel.

Medelfel

Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För t.ex. en skattad hektarskörd på 4 500 kg/ha och ett medelfel på 3,0 % (dvs. 135 kg/ha) kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $4\,500 \pm 2 \times 135$ (dvs. 4 230 – 4 770 kg/ha) omfattar den verkliga hektarsköörden.

Medelfelet för totalsköörden kan vara större än medelfelet för hektarsköörden. Anledningen är att arealjusteringen för grödor skördade som grönfoder är osäker.

Bortfall

Bortfallet av jordbruksföretag blev 10,6 %, varav vägrare 3,6 %. Bortfallet bedöms inte leda till några systematiska fel.

Övertäckning och undertäckning

Mellan tidpunkten för urvalsramens upprättande och undersökningstillfället sker förändringar i företagsbeståndet. Nystartade företag utgör undertäckning och företag som upphört eller inte odlar någon av grödorna utgör övertäckning. Från och med 2001 års undersökning används årets aktuella uppgifter om jordbruksföretagens arealer som underlag för urvalet. Detta medför att undertäckningen minskats till en marginell nivå. För den preliminära statistiken på riksnivå var övertäckningen 3,2 %. Över- och undertäckningen bedöms påverka resultaten i mycket liten utsträckning.

Arealer vid jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd, och därmed inte ingår i undersökningen, bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av marginell betydelse.

Mätning

Många jordbrukare uppger att det är svårt att bedöma skördens storlek för grödor som används som foder på den egna gården. Även för avsalugrödor kan det

vara svårt för jordbrukaren att lämna säkra uppgifter i de fall grödan ännu inte sålts vid intervjutillfället. Uppgiftslämnarfel och eventuella intervjuareffekter kan inte kvantifieras.

Bearbetning

De inkomna uppgifterna granskas. I samband med detta görs manuella och maskinella kontroller. I vissa fall kan uppgifterna rättas med hjälp av kommentarer som lämnats på blanketterna. I övriga fall tas telefonkontakt med uppgiftslämnarna varvid uppgifterna bekräftas, rättas eller kompletteras. Uppgiftsmaterialet används sedan till de statistiska sammanställningarna. Vid beräkning av hektarskördar tas hänsyn till obärgade arealer på så sätt att skörden från dessa arealer sätts till noll. Stora obärgade arealer sänker alltså hektarskörderna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

Bra att veta

Jämförbarhet

Insamlingsmetoderna för skördestatistiken förändrades under slutet av 1990-talet, varför statistikuppgifterna efter förändringen inte är helt jämförbara med uppgifterna dessförinnan.

Från och med 2004 redovisas skördeuppgifterna för spannmål vid standardvattenhalten 14,0 %. Tidigare var standardvattenhalten 15,0 %. Förändringen var ett önskemål från flera av statistikanvändarna.

Jämförbarheten med motsvarande statistik för andra EU-länder bedöms vara god. Skördestatistik översänds varje år till EU:s statistikkontor Eurostat och publiceras tillsammans med motsvarande statistik för andra EU-länder i Eurostats databas (Statistics Database).

Tidsserier med den slutliga skördestatistiken finns tillgängliga i Jordbruksverkets statistikdatabas (www.jordbruksverket.se) och i Statistikdatabasen (www.scb.se). För flertalet av grödorna finns där tidsserier med skördestatistik från början av 1960-talet.

Annan statistik

Preliminära uppgifter om jordbruksmarkens användning 2012 har redovisats i Statistiska meddelanden JO 10 SM 1202.

Skördeuppgifter för ekologiskt odlad areal har samlats in sedan år 2003. Resultaten för 2011 har redovisats i Statistiska meddelanden JO 16 SM 1202.

Med skördestatistiken för en lång följd av år som underlag beräknar SCB normskördar. Med normskörd menas den skörd som kan förväntas under normala väderbetingelser. Resultaten redovisas i juni varje år i Statistiskt meddelande, senast JO 15 SM 1201. Redovisning sker för skördeområden, län, produktionsområden och riket.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Statistik och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som kostnadsfritt önskar erhålla Statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i:

[Beskrivning av statistiken](#) för skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter 2012. Detta dokument finns tillgängligt på Jordbruksverkets och SCB:s webbplatser.

In English

Summary

This report provides preliminary results for the year 2012 on the yield per hectare and total production of cereal crops, dried pulses and oilseed crops. The results are presented for all of Sweden.

Cereals, dried pulses and oilseed crops

The total harvest of cereal crops for the whole country is estimated at 5.1 million tonnes. This is 10 % more than in 2011 and 4 % more than the average for the previous five years.

The total production of winter wheat is estimated at about 2 million tonnes. This is equivalent to 38 % of the total production of cereal crops.

The total production of peas is estimated at 33 800 tonnes, which is 21 % less than the previous year. The total production of field beans is estimated at 56 500 tonnes, which is an increase by 7 % compared to 2011.

The 2012 harvest of rape and turnip rape is estimated at 325 400 tonnes. This is 30 % more than the previous year.

Since 1998, statistics on crop yields for cereals, dried pulses and oilseed crops have been based on an interview survey. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data delivery to Statistics Sweden.

The sample of the survey for 2012 consists of 4 377 survey units. The selected farms are a random sample from throughout the country. These preliminary results are based on a sub sample of 1 094 survey units. These units receive priority in the survey and in the subsequent data processing at Statistics Sweden. The survey was carried out in October and November. Information was requested for total farm production in tonnes of these crops and their average moisture content. Yields per hectare at the farm level are calculated by dividing the total production by the crop areas of the farm. The total production was calculated from data on yield per hectare and area statistics that were calculated from preliminary data on usage of agricultural land in 2012. These area data are based on figures from the administrative database for agricultural subsidies. Crop areas cut as green fodder have been excluded.

The tables show the number of observations, yield per hectare in kg, total production in metric tonnes and crop areas in hectares. Standard errors are given for the yield per hectare and total production.

List of tables

1. Winter wheat. Harvest in 2012. Preliminary results	10
2. Spring wheat. Harvest in 2012. Preliminary results	10
3. Winter rye. Harvest in 2012. Preliminary results	10
4. Winter barley. Harvest in 2012. Preliminary results	11
5. Spring barley. Harvest in 2012. Preliminary results	11
6. Oats. Harvest in 2012. Preliminary results	11
7. Triticale. Harvest in 2012. Preliminary results	12
8. Mixed grain. Harvest in 2012. Preliminary results	12
9. Peas. Harvest in 2012. Preliminary results	12
10. Field beans. Harvest in 2012. Preliminary results	13
11. Winter rape. Harvest in 2012. Preliminary results	13
12. Spring rape. Harvest in 2012. Preliminary results	13
13. Winter turnip rape. Harvest in 2012. Preliminary results	14
14. Spring turnip rape. Harvest in 2012. Preliminary results	14
15. Oil flax. Harvest in 2012. Preliminary results	14

List of terms

Areal	Area
Blandsäd	Mixed grain
Grönfoder	Green fodder
Havre	Oats
Hektarskörd	Yield per hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Obärgad areal	Area not harvested
Oljelin	Oil flax
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals
Total skörd	Total production
Trindsäd	Dried pulses
Vattenhalt	Moisture content
Vårrops	Spring rape
Vårrys	Spring turnip rape
Vårvete	Spring wheat
Åkerbönor	Field beans
Ärter	Peas